

„Stajerc“ izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
4 krone, za Ogrsko
5 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 6 kron, za
Ameriko pa 8 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnina z ozi-
rom na visokost pošti-
nine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za celo stran K 80—
za 1/2 strani K 40—
za 1/4 strani K 20—
za 1/8 strani K 10—
za 1/16 strani K 5—
za 1/32 strani K 2-50
za 1/64 strani K 1.—

Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptuju v nedeljo dne 29. novembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Na Rusko-Poljskem dosegli so naši vojaki v veliki večdnevni bitki krasne uspehe in vjeli 29.000 Rusov ter 49 strojnih pušk. — Ruski naskoki v Galiciji in Karpatih so zopet odbiti; istotako njih naskoki na Vzhodno Prusko. — Na Srbskem zmagujemo v kljub snežnemu vre-
menu na vsej črti. — Turčija zasedla Suez-kanal. — V Belgiji in na Francoskem se razvijajo operacije za Nemce ugodno.

Velikansko je delo, ki ga izvršuje naša armada ravno tako na severnem kakor na južnem bojišču. In nervozni črnogledci naj bi raje molčali ter na tihem občudovali gigantovski odpor, ki ste ga zmožni le avstro-ogrska in nemška država proti celemu svetu sovražnikov.

Gotovo je, da so Rusi, ki se opirajo na ogromno svojo premoč, v zadnjih dneh poskusili zopet z vsimi močmi vdreti v našo državo ter na vzhodno Prusko. Posrečilo se jim ni, napraviti resničnih težav. Kakor smo že zadnjič poročali, vrgli so jih Nemci nazaj in so pri temu napravili okoli 23 000 vjetnikov. Zmaga Nemcev pri Kutni bila je naravnost velepomembna za vso bitko, ki se jo zdaj za Rusko-Poljsko bije. Medtem so prišle vesti, da so Rusi zopet obkolili našo hrabro trdnjavo Przemysl. To je tudi resnica. Ali istotako je resnica, da si bodejo Rusi pri Przemyslu le krvave glave pridobili. Kakor pri prvem obleganju te trdnjave imeli bodejo strupeni naši sovražniki tudi sedaj samo izgube in sicer naravnost grozne izgube. Severno od Varšave se bije tudi velika bitka, ki je doslej še neodločena. Vendar pa stoji za nas po zadnjih poročilih jako ugodno. Našim vojakom se je celo posrečilo, vjeti v tej bitki 29.000 Rusov in jim odvzeti 46 strojnih pušk. Vsega skupaj vjeli smo doslej najmanj 120 000 Rusov, ki se večinoma že v notranjem države nahajajo. Tudi v ostalih obmejnih krajih smo sovražnika odbili in vrgli čez mejo, katero je s smelo predznostjo prekoračil.

Na Srbskem je zavladala huda zima in meter visoko stoji sneg. Kljub temu so zavzeli

naši vojaki pod hrabrim generalom Potiorekom vse važnejše linije prve srbske obrambe. Srbska armada nazaduje na celi črti in to nazadovanje se bode kmalu v divji beg spremenilo. Tudi za srbske kraljemorilce velja stara beseda: Božji mlini meljejo počasi a sigurno...

V Belgiji in Franciji napreduje medtem nemška armada korak za korakom. Ves odpor združenih Angležev, Francozov in Belgijcev je pravzaprav brezuspešen. Kajti kakor nezadržljiva nevihta se bliža nemška armada onim francoskim pristaniščem, ki so za Anglijo kot bivšo „vlastarico morja“ najnevarnejši. Zaman se trudijo nasprotniki, da bi zavlačili svojo usodo!

Obenem napreduje tudi prav krepko naša zaveznica Turčija. Ob rusko-turški meji dosegla je prav lepe uspehe. Obenem pa so zasedli turški vojaki Suez-kanal na obeh obalah, tako da je Angležem pot zaprta. Kakor velikanski vihar se pričinja razvijati tudi „Sveta vojska“ Mohamedancev proti našim sovražnikom. V Egiptu in v Indiji, v južni Afriki in v Maroku, povsod se dviga mohamedansko ljudstvo zoper angleške in francoske trinoge.

Vse svetovne dele zagrabila je zdaj ta najkrvavejša in najmogočnejša vojna. Ali zaupljivo na božjo pomoč in na krepkost naših požrtvovalnih vojakov pričakujemo bodočnost. Kajti ta bodočnost nam ne more prinesiti drugega nego krasno, lepo zmago!

Naše prodiranje v Srbijo

O operacijah naše armade v Srbiji piše vojaški sodrnik graške „Tagespost“:

Srbski glavni stan poroča, da bo srbska vojska vzhodno od Kolubare sprejela novo bitko. Srbi so si torej med aneksijsko krizo ustvarili močne utrdbe na črti Veliki Sopot-Arangjelovac-Gornji Milanovac, ki obstoje iz več obrambnih črt, ki leže druga za drugo. Ta se je srbska vojska tudi zbrala začetkom vojne. Za vrhovno poveljništvo naših čet v Srbiji ta nameravana srbska defenziva ni mogla obsegati nobenega presenetanja. Računalo je naše armadno vodstvo s to defenzivo, ko je poslalo večje kolone v smeri na Valjevo in južno od Valjeva. Ko so naši zasedli Valjevo in Obrenovac, je odredil fcm. Potiorek delno novo grupiranje svojih čet. Frontalne napade na močne srbske utrdbe je hotel svojim četam prihraniti. Kljub temu pa je bilo vendar umestno na nekaterih krajih srbsko fronto s silo napasti, da ti napadi preprečijo drugačno razporedbo srbskih čet. Naskok na vrhove vzhodno od Lazarevca je imel ta namen. Zopet otežkoča operacije silno neugodno vreme. Nižina ob Kolubari in Tamnavcu je popolnoma preplavljena. Na vrhovih leži meter visok sneg. Kljub temu naš napad napreduje po načrtu.

Pri presojanju sedanjega položaja se ne sme prezreti, da stoje naše čete pred srbskimi glavnimi pozicijami, ki so jih že leta in leta pripravljali in ki se prav malo ali nič ne razločujejo glede svoje odporne sile od trdnjave. Tudi ni prezreti, da bo odločitev na tem bojišču obenem tudi odločitev vojne proti Srbiji; iz tega pa sledi tudi izredno trdovraten odpor srbskih čet, obenem pa za nas preudarni, energični in vendar opreznosti nastop. Vsako prenačlenje bi

bilo lahko škodljivo. Z zaupanjem smemo zreti v bodočnost.

O položaju v Srbiji piše rimski „Popolo Romano“: Z ozirom na težavni položaj srbske armade, ki šteje še 100.000 mož, nasproti 300.000 možem Avstrijcev in Ogrov v najboljšem stanju, je nadaljnji odpor nemogoč. „Reichspost“ pa je baje že izvedela, da je Srbija v Parizu izjavila, da je gospodarsko uničena in da se ne more več naprej bojevati. Srbska armada se v neredu umika in se bo poskušila pri Kragujevcu zadnjič ustaviti. Srbska vlada je v Atenah še enkrat storila nujne korake, da dobi pomoč. Nadaljnji zapletljaji na Balkanu se zde prav verjetni.

Srbski oficirji pričakujejo usodo Belgije.

Nekemu pismu iz „Pettauer Zeitung“ posnemamo:

Večje mesto ob bregu Save. Na kolodvoru živahno gibanje. Vlak stoji pripravljen, da sprejme 300 srbskih vojnih vjetnikov. Večinoma so ti bili južno od Šabaca, kjer smo jih po zavzetju mesta vjeli. Le polovica nosi srbske uniforme. Ostali so oblečeni deloma v cunje nerazločljive barve ali pa z raznimi drugimi oblekami. Nekaj pa jih ima tudi nošo srbskih komitadšev. Vidi se 14letne dečke poleg 70-letnih mož.

Gre proti severu, v neko Ogrsko mesto. Dovolj se mi vstopiti v voz 1. razreda, v katerem se nahajata dva srbska oficirja; neki artiljerijski major in neki lajtnant. Kmalu smo v živahnem pogovoru. Lajtnant bil je pri Šabacu ranjen in so ga prinesli potem v našo bolnišnico. Ne more se dovolj zahvaliti za dobro ravnanje, ki se mu je v naši bolnišnici izkazalo. Tudi major hvali ljubeznivost naših oficirjev napram vojnim vjetnikom. Bil je od svojih vojakov odrezan in od neke patrulje vjet. Povedal je tudi, da uvrščajo na Srbskem artiljerijske oficirje med infanterijo. To je pač dokaz, da Srbom že primanjkuje kanonov.

Major je potem tudi pripovedoval, da so Srbi Šabac zapustili, ker so bili v nevarnosti, da se jih v hrbtu napade. Nazadovale so pa baje v polnem redu. Doslej se je borilo edino za prvo obrambeno linijo. Druga obrambena linija prereže Valjevo, tretja pa Niš. Srb je trdil, da Kragujevac ni tako močno utrjen, kakor se to splošno sodi. Povedal je tudi, da so Srbi pri Šabacu največ od donavskih monitorjev trpeli. Učinek kanonov teh ladij je bil baje grozovit. Žalostno dejal je srbski major: „Ja ti monitorji! Na Srbskem se nam je vedno pripovedovalo, da so monitorji le za staro železje porabljeni. V našo škodo smo se zdaj prepričali, da je bajka o ničvednosti monitorjev ravno tako izmišljena, kakor mnogo drugega, kar se nam je o Avstro-Ogrski in v ruski ljubezni pripovedovalo. Res je, da se bomo do zadnjega moža za našo domovino borili, ali istotako je res, da smo trudni in opešani. Premislite, da imamo že tri leta vojno. Za tako mali narod, kakor smo mi Srbi, je to naravnost nadčloveško. Danes vemo tudi, da nas je Rusija sramotno zapustila. Skoraj bi rekel, da smo pri nas to že v začetku vojne vedeli. Pa kaj bi zamogli storiti, ko so bili že prvi koraki storjeni? Zdaj moramo do konca vstrajati, čeprav vemo prav dobro, da čaka Srbijo ista usoda kakor Belgijo“ ...

Na kolodvoru čuli so se žvižgi. Predno sem se od srbskih oficirjev poslovil, vprašal sem jih še, kaj jim je znano o usodi Belgrada. Oficirja sta pripovedovala:

„Midva stojiva v bojni liniji pri Šabacu že od začetka vojne in le malo nam je znano, kar se je v deželi godilo. Čula sva le, da se nahaja v Belgradu vključ obostreljevanju še vedno 50.000 prebivalcev. Oni del mesta, ki leži ob Donavi, je baje le malo poškodovan. Ostalo mesto pa leži v razvalinah ...“

Zažvižgalo je zopet; skočil sem iz voza, srbski vjetniki pa so se peljali proti Ogrski.

Ruske izgube v bitki ob Visli.

Ruski vojni poročevalec Nemirovič Dančenko je poslal pred par dnevi zelo obširno poročilo o

bojih ob Visli v Petrograd. Zlasti interesantno je poročilo, ki ga daje o težkih ruskih izgubah. Govori o osemnajstdnevni bitki, ki je popravila vse, kar so zagrešili Rusi v bojih v Mandžuriji. V navalu od početka mnogo močnejših sovražnih čet, se je bataljon za bataljonom, polk za polkom žrtvoval, da zagotovijo, da se medtem ruska vojska v ozadju organizira. Nemške strojne puške so cele stotnije s častniki vred pomedle s površja, pa štirikrat, petkrat so stopile na njih mesto nove stotnije, tako dolgo, da je sovražniku zmanjkalo municije. Tudi Japonci so se borili v mandžurski vojni s takim preziranjem smrti, samo s tem razločkom, da so bili končno izčrpani in da so si želeli miru, dočim je ruske žrtve „kakor so velike, komaj čutiti.“

V gozdovih pri Blonjah in pri Jožefovu se vrste grobov drug za druge, same sibirskete, po sto in več vojakov v enem samem grobu. Zlasti mnogo izgub so imeli Rusi pri zavzetju Rakitna južnozahodno od Varšave. Nemci so si bili napravili 8 vrst zakopov, drug za drugim. S težkimi havbicami so obvladali vso okolico. Stoično so korakali Sibirci v to peklo, ki je bruhalo tisoče in tisoče smrtonosnih krogel. Danes še je videti nemške pregraje, ter cikcak obrambnih sredstev, ki ga Rusi od zunaj niti slutiti niso mogli. V silnem ognju so se razbile vse vzeze, častniki so padli in vsak vojak je bil svoj lastni poveljnik. Boj je trajal do noči, končno so se morali Nemci umakniti. To previdno izražanje daje slutiti, da so se Nemci ponovi neovirano umaknili, baje jih je bila ena brigada. Rusi so pokopali v enem velikem grobu 8 častnikov in 374 mož. Za grob so si izbrali nemški strelski jarek. V bližini se nahaja še grob ruskega polkovnika, ki je poveljeval tej četi. Rusi so cerkev trikrat zavzeli in trikrat zopet izgubili, na to jo je ruska artiljerija razdejala. Pa celo za razvaline so se vršili še bajonetni boji. Vsak kamen so morali posebej osvojiti. Maloštevilni Nemci, ki so jih Rusi, vjeli, se baje rekli: „V vsaki drugi vojni bi bili po naši obrambi in po strašnih izgubah napadalcev brez dvoma zmagali, vi Rusi pa, kakor se zdi, ne mečete vojakov kot ljudi, marveč kot municijo na nas.“ Poročevalec je videl tudi grob, ki so ga bili napravili nemški vojaki. Na grob so postavili napis: „Tu leži 16 hrabrih ruskih častnikov.“

Kar se je godilo pri Rakitnu, se je ponovilo pri Ešovu, Prasranju in pri raznih drugih manjših krajih, ki jih ne omenja nobeno dosedanje poročilo, ki pa so videli bolj krvave boje, kakor so se vršili doslej na Francoskem. Odkrito priznava Nemirovič Dančenko, da so večinoma nemške zadnje čete zadržale prodirajoče Ruse, deloma pa so jih zadržale naravne in pa tudi umetno napravljene ovire. Težki

nemški topovi so bili tako skrito postavljeni, da jih ruska artiljerija ni mogla najti. Nemška artiljerija je prizadejala ruskim baterijam silne izgube, večinoma so imele po 20% izgube. Neki polk je imel 22 razbitih topov. Nemirovič Dančenko konča svoje poročilo s temi-le stavki. Ta vojna nam je prinesla nevidnega sovražnika in nevidne nevarnosti. Vsak korak naprej pomeni smrt in nobeden ne ve, od kod. Nevarnost se je povečala za častnike in moštvo. Kmalu ne bodo več poročali o mrtvih pri posameznih polkih: Zadostuje, če se imenuje peščica preostalih — vsi drugi so padli.

Grof Tisza v nemškem glavnem stanu.

Iz nemškega glavnega stana poročajo: Grof Tisza je prispel v četrtek dopoldne v Berlin, kjer je imel posvetovanje z avstro ogrskim veleposlanikom princem Hohenlohe. Zvečer je odpoštoval v spremstvu svojega tajnika dr. Latinoviča in legacijskega svetnika pl. Haymerle v Köln. Od tam ga je odvedel v petek dopoldne posebni avtomobil v veliki glavni stan, kamor je prispel ob 4. popoldne. Cesar Viljem takrat še ni bil navzoč; mudil se je na fronti. Grofa Tiszo so nastanili v hiši nekega francoskega zdravnika. Zvečer je obiskal nemškega državnega kancelarja Bethmann Hollwega, s katerim je tudi večerjal. V soboto zjutraj je konferiral ogrski ministrski predsednik najprej dve uri z avstrijskim vojaškim pooblaščencom grofom Stürgkhom in voj. atašejem baronom Bienerthom. Opoldan je prisostvoval dejeneju pri cesarju, ki ga je nato sprejel v 72 minut trajajoči avdijenci. Popoldan so obiskali grofa Tiszo razni vojaški dostojanstveniki. Zvečer so se mu predstavili avstrijski in nemški vojni korespondenti. V nedeljo zjutraj je grof Tisza odpotoval čez Luksemburg v Berlin.

Potovanje grofa Tisze je imelo popoln uspeh. Popolna solidarnost, ki obstoja med zaveznikom, je dokumentirana sedaj tudi po izjavah na najvišjem mestu.

Življenje v bolniškem vlaku.

Praska „Union“ piše: Bolniški vlak št. 30, ki je pod upravo cesarskega svetnika Rožanka, dospel je minuli teden zopet v Prago s severnega bojišča, kamor se takoj zopet vrne po izročitvi ranjenecov in bolnih. O življenju v tej dobro urejeni bolnišnici smo izvedeli sledeče podrobnosti: Bolniški vlak je pripravljen za 150 težko ranjenih, lahko ranjenih pa bi se zamoglo namestiti v njem 300 do 500. Izmed prostovoljnih strežnikov bolniškega vlaka je treba še pred vsem omeniti grofa Kristijana Thuna, ki opravlja svoj posel z brezprimerno ljubeznivostjo. Kjer le more, skuša olajšati

Vjeti Turkosi.

Naša slika kaže transport vjetih afričansko-francoskih vojakov, ki so znani pod imenom „Turkos.“ Ti v francoski armadi stoječi črni sinovi severne Afrike so Mohamedanci in bodejo zdaj po izbruhu „Svete vojne“ za Francoze jako nezanesljivi. Nemci so vjeli zdaj okoli 2000 teh poldivjih mož. Na povelje nemškega cesarja izročilo se jih je Turčiji.

Gefangene Turkos von der Kampffront Nieuport Dixmuiden.

ranjencem njihove težke bolečine. O njem kot upravitelju vlaka se pripovedujejo v tem pogledu pravečate legende. Bolničarska služba v vlakcu je silno naporna, ker se spravi ranjence v vlak v njihovem starem perilu, ki ga je pa treba takoj sleči in potem sežgati v lokomotivi. Zato ni čisto nič čudnega, da je grof Thun, ko je prišel vlak na kolodvor Franca Jožefa, radostno izjavil, da si mora najprej preskrbeti za se perilo, ker je vso svojo zalogo razdal ranjencem in bolnikom. — Kuhinja bolniškega vlaka št. 30 je urejena za 200 oseb. Če je več bolnikov, se lahko skuha tudi še za več oseb. Hrana je urejena sledeče: Zjutraj ob šestih čaj ali kavo, ob desetih dopoldne dobijo težko ranjeni vino in mlečni kruh, ostali ranjenci samo kruh. Opoldne se dobi juha, meso, zelenjava, riž in podobno ter vino. Popoldne ob štirih čaša vina ali kozarec konjaka, zvečer čaj, kakao ali kava, cigarete ali cigare. V zadnjem času zdravniki cepijo vse bolnike proti koleri. Zdravstvene odredbe so najstrožje. Kolodvori, v katerih se ustavi vlak, so očišči z apnom in izgleda, kakor bi padel sveži sneg. Če se pokaže pri koncu vlaka nalezljiva bolezen, potem ne sme nihče iz dotičnega vlaka. V kaki večji postaji, n. pr. v Prerovu, se potem bolnika izkrci, razkuži voz, vsi, ki so se peljali z njim, pa pridejo pod karanteno. V vozovih so urejena stranišča z vodo, ki se redno razkužujejo. Če se nahajajo v bolniškem vlakcu bolniki z nalezljivimi boleznimi, tedaj se mora vlak naznaniti naslednji postaji. Nihče ne sme ne iz vlaka, niti k vlakcu brez dovoljenja postajenačelnika. Bolniški vlak vozi s povprečno hitrostjo 20—25 km na uro, tako da trajajo vožnja iz Krakova do Prerova kakih 30 ur.

Velika bitka na Rusko-Poljskem.

K.-B. Dunaj, 25. novembra. Uradno se razglša: 25. novembra.

Velikanska bitka na Rusko-Poljskem traja še naprej. Doslej so naši vojaki v tej bitki **vjeli 29.000 Rusov** in zaplenili 49 strojnih pušk ter mnogo drugega vojnega materiala.

Namestnik generalštabnega šefa: v. Höfer, generalmajor.

Zima na Poljskem.

„Berliner Tageblatt“ poroča o zimi na Poljskem: Nasproti skrbem, ki se pogosto izražajo glede zimske vojne na Poljskem, je treba pred vsem na podlagi meteoroloških del konstatirati, da zima na Poljskem ni posebno huda, pač pa dolga; treba jo je torej ločiti od ruske zime. Dočim dosega srednja najnižja letna temperatura vzhodno od Urala —40 stopinj Celzija, v centralni Rusiji —30 stopinj, znaša v Varšavi —20 stopinj. Snega pa je prav mnogo. Ker pa ščiti sneg zemljo pred globljim prodiranjem mraza, bi zima z mogočno snežno odejo še nikakor ne bila najhujše, nasprotno bi bila za operacije celo ugodna. Varšava ima podnebje, kakor da bi ležala vsaj 5 stopinj bolj proti jugu. Milemu podnebnju v Berlinu z normalno temperaturo 8-6 stopinj je posebno občutno rezko podnebje v Markgrabovi z normalno temperaturo 5-7 stopinj, dočim ima Varšava normalno temperaturo 7-2 stopinj. Najmrzlejša povprečna temperatura je bila v Berlinu leta 1823 —11-6 stopinj, normalna temperatura —1-3 stopinj, leta 1788 pa je bilo v Berlinu baje celo —29-8 stopinj mraza. Tak mrz je celo v Varšavi velika redkost. Prvi sneg pada na Poljskem začetkom novembra. Mnogo preglavice pa delajo na Poljskem hudi snežni zameti. Celotno železniški promet se mora ustaviti. Nasprotno pa se odpirajo, če zmrznejo reke, za vojske nova pota. Po hidrografični statistiki je Visla v srednjem toku približno 113 dni pokrita z ledom največ debelim 40 do 70 cm, ki nosi celo najtežje topove. Kakšna bo letošnja zima na Poljskem, se seveda niti približno ne da reči.

Kako se v vojni kuha.

Neki nadučitelj, ki je v nemški armadi poročnik, je pisal sledeče pismo iz Mars la Toura (francosko bojišče):

Živil ni skoraj mogoče kupiti nikjer. Ubogo prebivalstvo je samo veselo, če dobi kaj od naših oddelkov, ki vozijo živež. V ostalem žive od mleka. — kolikor ga pač da onih par krav, ki jim jih je pustil oblastnik v Metz, potem od krompirja, repe, fižola in sadja, ki ga je res veliko, posebno jaboljk in češpelj. Sicer pa je vojaštvu strogo prepovedano jesti surovo sadje zaradi legarja in driske. V Mazleresu, kjer smo bili kakih devet dni, sem jedel vsak dan v gostilni. Razun surovega mesa in mleka se je tudi moglo dobiti skoro vse, če tudi precej drago. Takaj seveda vsega tega ni in zato jem hrabro, kar skuha moštvo. To sicer niso nikake poslastice, ni ravno najboljše, ali dosti je in diši prav dobro, če je človek lačen. Po krompir hodijo na polje, po zelje, repo, korenje, fižol in celo paradižnike pa v vrtove zapuščenih hiš. Neka njiva je bila posejana za klajo z mešanico ovsa in grašice, pa so porušili to grašico in so jo kuhali kot grah. Pa nima dobrega okusa, je nekoliko grenka. Za nedeljo so skuhali jabolčni močnik in so ga stisnili skozi robec (seveda čist). Ker pa nismo imeli sladkorja, pa stvar ni dišala posebno. Zmešal sem ta močnik potem s krompirjem. Prihodnji dan sem jim pokazal, kako se ta stvar napravi. Skuhal sem krompir, ali pravzaprav najprej jabolčnik — imamo namreč en sam lonec — ga stisnil skozi robec — kar je ostalo, je nekdo pojedel s pečkami vred — potem sem odlil krompir, ga pošteno zmečkal in dodal potem jabolčnik. Zmešal še sem pošteno in potem dodal glavno stvar, poltretji funt slanina, zraven. Slanino sem seveda zrezal na kocke in jo v dveh kotličkih razpustil, mast vlij v ono mešanico in jo še nekoliko popekel. In to je potem imenitno dišalo; to se pravi, meni ni posebno dišalo, pač pa drugim. Sedaj si kuhajo zopet sami in si mislim, da bo tako bolje, sami da ni nobene izpremembe, kajti edino meso, ki ga dobivamo, je — mastna slanina, večinoma prekajena, marsikedar tudi sveža. Dobivamo ga od oddelka (kolone) za živež po 62 pfenigov funt. Kolona prihaja vsak tretji dan. Zakaj ne privaža tudi tupatam tetelne ali govedine ali svinjine, ali kje vse to pušča, mi je neumljivo. Vsekakor imamo dan za dnem slanino in zato imajo vse jedi enak okus, pa naj je potem grah, fižol ali zelje. Toda dosti je, celo prav dosti, in poleg tega imamo tudi še kruh, komis. Pijemo tudi kavo zjutraj, opoldne in zvečer, seveda brez sladkorja in brez mleka. Če moj sluga iztakne kje par jajec, pa ubijem potem jajce v kavo. Ali ni to zares lepo življenje!

Ramo ob rami.

Berolin, 20. novembra. (Kor. urad) V članku z napisom „Ramo ob rami“, poudarja

Deutsche Matrosen in der Türkei.

„Berliner Zeitung am Mittag“ skupnost postopanja nemške in avstrijsko-ogrsko armade na zapadnem Poljskem. Opozarjajoč, da zvezne vojne prej niso imele posebnega ugleda, naglašajo list, da so sedaj take razmere na nemški kakor na avstrijski strani popolnoma drugačne. List izvaja: Med obema armadama vlada popolno soglasje in tako tudi med njimi voditelji. Dokaz tega je dosedanj potek vojnih dogodkov na vzhodnem bojišču. Zlasti je treba naglašati, da so Avstrijci svoje posebne interese popolnoma na stran postavili in da zasledujejo pri vseh operacijah zgolj velike cilje vojne in dosego zmage na odločilnih točkah. Zadnja operacija Hindenburga je bila samo vsled tega mogočna, da je avstrijska armada na drugih delih bojišča poslegla vmes. Na kak način se je to v posameznosti zgodilo, se iz lahko razumljivih vojaških ozirov ne more natančno pojasniti. Šele pozneje, kadar bo mogoče od teh gibanj vzeti zastor, se bo spoznalo, na kako izvrsten način sta se obe armadi in njih voditelji med seboj podpirali. List opozarja na znatne uspehe avstro-ogrsko armade na južnem krilu in končuje: Ta pripelje soglasno sodelovanje obeh armad v prihodnjih dneh do popolnega uspeha in bo dokazano, da se da tudi v zveznih vojnah pri skupni uporabi armad različnih držav na istem bojišču potom enotnega energičnega vodstva in zastavljenja vseh razpoložljivih sil sovražnika uničiti.

Velikanski angleški parnik (naddreadnought) uničen.

K.-B. Rotterdam, 24. novembra. Glasom poročil iz najsigurnejših virov je prišel angleški naddreadnought „Audacious“ na severnem bregu Irland na mino in se je potopil. Angleška vlada noče to dejstvo objaviti, da ne bi povzročila v svoji deželi nevarnega razburjenja.

Parnik „Audacious“ imel je 27.000 ton; njegove mašine so tvorile 28.000 konjskih moči. Vozil je 22 morskih milj na uro. Oborožen je bil z deset 343 cm-kanoni in šestnajst 102 cm-kanoni. Moštva je imel čez 1.100.

Ta zdaj potrjena vest dokazuje, da ponosni Angleži tudi na morju niso varni. Ogromno število malih parnikov so jim naši zvesti zavezniki Nemci že potopili, zdaj pa še ta velikanski parnik. Ni čuda, da prešinja angleške mogotce, ki so svojo hinavščino zakrivili to krvavo svetovno vojno, hudi strah pred lastnimi svojimi rojaki. Kajti ko bedejo Angleži izpoznali nesrečno roko svoje zločinske vlade, bodejo gotovo tudi — pomedli. Za ves ostali svet pa bi bila res največja sreča, ako bi se enkrat svetovnemu zatiranju nenasitnih Angležev konec napravilo!

Nemški mornarji na Turškem.

Prinašamo danes sliko, ki bode cenjene čitatelje gotovo zanimala, to pa zlasti v tem času, ko se nahaja Turčija z nami in z Nemčijo v zvezi zoper združene sovražnike. Naša slika kaže nemške mornarje pri nekem izletu. Na glavah imajo turško pokrivalo. Cela skupina tvori poleg tega polumeseč z zvezdo.

Vjet Japonec.

Kornel Tabari poroča v peštanskem listu „Pesti Naplo“, da se nahaja med ruskimi vojaki, ki jih je v zadnjem času vjela naša armada, tudi en Japonec. To je edini vjeti Japonec v Avstriji, dočim so jih več vjeli Nemci pri Stallupönenu.

Tabari opisuje Japonca tako le:

„Sodeč po razmerah na Japonskem, je inteligenten človek. Vešč je tudi nemškega jezika. Vjet je bil, ker je bil ranjen na nogi. Vjetništvo prenaša z veliko ravnodušnostjo. Ko sem ga nagovoril, se je groteskno nasmehljaj. Na njegovem licu se je pojavil tipičen japonski smeh, o katerem človek ne more vedeti, ali je odkritosrčen, ali morda skriva samo sovražna čustva.

„Kako ste prišli semkaj?“ sem ga vprašal.

„Ne vem natančno...“, oni, ki so me vjeli, bodo to gotovo bolje vedeli,“ se je glasil odgovor.

„Ali je res, da je došlo 150.000 Japoncev v Rusijo?“ sem ga nadalje spraševal.

Japonec se je nasmehnil in vljudno odgovoril:

„Vi imate zares prav izborne informacije.“

„Pa to so razglasile po vsem svetu Rusija, Francija in Anglija. No, kolikor je nam znano, so prišli na pomoč Rusom samo japonski topničarji.“

„Jaz sem prišel v Rusijo samo s topničarji,“ je pripomnil Japonec.

Razgovor je nato prešel na rusko-japonsko vojno.

Rekel sem Japoncu: „Ali ste že pozabili Port Artur, Mukden in Karbin? Ali se radi borite ramo ob ramo z nekdanjim krvnim sovražnikom?“

„Meni je prepovedano politizirati, tyinzan,“ je odgovoril Japonec in na njegovem licu se je zopet pojavil tipičen smehljaj.

„Kaj je to „tyinzan“?“

„Oprostite,“ je hitel Japonec, „to pomeni toliko, kakor — „gospod“.

Šef nemškega generalnega štaba o trajanju vojne.

Iz Prage se poroča: Šef nemškega generalnega štaba pl. Moltke je sprejel v Hamburgu, kjer se zdravi, korespondenta „Prager Tagblatta“, kateremu je izjavil:

„Govorice o nesporazumljenih med nemškimi in avstrijskimi višjimi poveljniki so zlobne izmišljotine. Kako bi bilo mogoče, da nastanejo nesporazumljenja med zaveznikoma, ki se borita ramo ob ramo za svojo državno eksistenco! Tako zvesto vojno tovarištvo, kakršno obstoji med Avstrijo in Nemčijo sploh ne veda od kakih nesporazumljenj. Saj vemo, da se obe državi ne borite le vsaka za sebe, temveč tudi ena za drugo. Da bi naši sovražniki radi ločili v prisegi zvestobe sklenjene roke naših držav in narodov in da jim je zato vsako sredstvo prav, naj nikogar ne preseneča. Laž in obrekovanje ste od samega začetka vojne nesnažno orožje naših sovražnikov. Toda še vedno se je pokazalo, da te zastrupljene puščice nimajo nikakršnega učinka. Tudi takrat bo tako. Mi stojimo skupno in skupno bomo vztrajali, dokler ne izvojimo trajnega miru, ki ga potrebujete Avstrija in Nemčija, da se zavarujete proti novim napadom.

Turki zasedli obe obali Suez-kanala.

Listi poročajo, da so Turki že obe obali Suez-kanala zasedli. S tem so Turki Suez-kanal za prevažanje angleškega vojaštva zaprli.

Kakor znano, prodira Suez-kanal komaj 112 kilometrov dolgo pokrajino med Azijo in

Afriko in veže obenem Srednjozemsko z Rdečim morjem. Suez-kanal je 160 kilometrov dolg, 60 do 110 metrov širok in 8 metrov globok. V Srednjem morju prične pri Port-Saidu z dvema pomoli, ki sta 2250 in 1600 metrov dolgi. Potem se vleče skozi celo vrsto večjih in manjših jezerov in prihaja končno v Rdeče morje. Suez-kanal ima izredno veliko gospodarsko, vojaško in politično važnost. Ni čuda, da so Angleži vsi potrti nad napredovanjem Turkov ob obalih tega kanala.

Revolucija v Indiji.

K. B. Kopenhagen, 23. novembra. — Listi poročajo iz San Franciska, da se tamošnji indijski odbor mnogo prizadeva, povzročiti v Indiji upor. Razširil je tisočero oklicov, v katerih našteva vse grozovitosti, ki so jih Angleži v Indiji napravili. Slaba uprava Angleje potegne vsako leto čez 167 milijonov dolarjev (to je 835 milijonov kron) iz Indije. — (Kakor vsi od kramarsko-sebičnih Angležev podjarmljeni narodi, želijo tudi Indijci doseči svojo svobodo. To je za Anglijo tem nevarnejše, ker je v Indiji jako veliko Mohamedancev, ki so vsled sultanovega poziva k „sveti vojni“ že iz verskih nagibov zavezani, boriti se z vsemi močmi proti Angležem. Indija pa je najbogatejša in najvažnejša angleška kolonija. Za Angleže velja geslo: kdor drugim jamo koplje, pade sam vanjo... Op. ur.)

Božič v vojni!

Božič se bliža, praznik ljubezni in domovine.

Ubog ali bogat, vsakdo pripravljaj — bodisi iz tega, kar si je s trudom prihranil, bodisi iz obilja — darilo za tiste, ki so njegovemu srcu najbližji. Komu se ne porosi oko, ako se spominja naših vojakov, ki izpolnjenjo ob tem času daleč od doma, morda v pustih krajih, najplemenitejšo, toda najtežjo izmed dolžnosti!

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je sklenil tem vrlim možem poslati skromno božično darilo in posveča temu namenu pol milijona kron.

Kakor znamenita je ta vsota, vendar daleč ne zadošča, da bi se vsakemu vojaku, ki je v vojni, naredilo majhno veselje. Za to je treba sodelovanja vseh. Z neznatnim številom tistih, ki nimajo dragega svojca v vojni, bodo tekmovali tisti, kojih sin, kojih brat, kojih mož ali zaročenec se bojuje za domovino...

Zato prosi vojni oskrbovalni urad (IX, Berggasse 16), da bi se mu s tem namenom velikodušno in kar najhitreje naklanjala darila v denarju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična darila našim četam po oddelkih pravočasno v roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine, kakor dokaz najiskrenejšega spomina, kakor znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad, IX., Berggasse šte. 16.

Na Dunaju, v oktobru 1914.

F. M. L. Löbl s. r.

Vojno posojilo.

Vsled poziva k podpisovanju vojnega posojila se nudi narodom Avstrije prilika, da dejansko pokažejo svoje vroče demoljubje, ter dolžno hvalo na bojišču stoječi vojski naroda in ob enem na izvrsten način naložijo svojo glavnisko imovino in sicer tudi najmanjše prihranke.

Kdor podpiše vojno posojilo, da državi na roko sredstva, da nabavi v obilni meri vsega, kar rabijo naši vojaki: živeža, zimске obleke, perila, streljiva, vseh tehničnih pomožnih sredstev za napad in obrambo, ki jih potrebuje moderna milijonska vojska. Čim izdatnejša sredstva bodejo došla, tem boljše stališče bodejo imeli naši sinovi in bratje nasproti sovražniku.

Če podpišemo posojilo, pa ne storimo tega le iz demoljubja, iz občutka, da je to naša dolžnost!

Vse, kar posedujemo, dom in hiša, vrednostni papirji in denar, plače in zaslužki, ki jih prejemamo, vse bi bilo v nevarnosti, če bi se sovražniku posrečilo, da premore našo armado. Nikomur ni dano vedeti, če bi ne prišel v najbridkejšo revščino, če bi domovini ne bila usojena zmaga! Kako nespametno bi bilo zakopati denar ali ga shranjevati po omarah! Tam ne more nič koristiti, tam ne prinaša lastniku nikakih obresti in ne varuje naših vojakov pred gladom in mrazom, naše posesti pred uničenjem. Denar, ki ga damo državi na razpolago, bo živo sredstvo naše obrambe. On okrepi vojščaku desnico, zviša nado nad zmago in zaupanje in obvaruje našo mirno domovino pred grozami vojske, pred morenjem, požigom in opustošenjem.

Če bi morali posojilo podpisati že iz teh vzrokov, se k temu koraku tem lažje odločimo vsled skrajno ugodnih pogojev, ki se nudijo odjemalcu posojila. Glavnica donša onemu, ki obdrži posojilo do dneva vrnitve, t. j. do 1. aprila 1920 dohodek okroglo 6 procentov.

Dobi se namreč obligacija, ki se glasi na 100 K za 97 K 50 v. Teh 97 K 50 v donša na leto 5 K 50 v, t. j. več ko 5 1/2%; ker se bo pa dne 1. aprila 1920 vrnilo 100 K, se pridobi po vrhu tega v nekaj več ko 5 letih še dobiček na glavnici po 2 K 50 v, torej dobiček na glavnici, ki se povprečno na leto preračuni s skoraj 50 v.

Nobena druga državna zadolžnica, noben zastavni list ne prinaša takih doneskov!

In varnost, ki se nudi, je največja, kar se je sploh more imeti; kajti, če bi ne bila država več varna, bi bilo omajano tudi vse drugo, kar imenujejo državljani svojo last, in ne dajalo nobene varnosti več. Kdor torej kaj poseduje, ne more v varstvo svojega premoženja in v zvišanje svojih dohodkov storiti ničesar boljšega, ko podpisati vojno posojilo. On koristi državi, pomaga ji premagati sovražnika, obvaruje svojo last in posest pred razvredbo in uničenjem in lahko pričakuje od naložene glavnice tako visok donesek, ki se nudi le v izjemnih časih.

Kdor torej razpolaga čez gotovino, ki jo more naložiti, naj se požuri podpisati vojno posojilo, ker se subskripcija kmalu sklene.

Vse banke, vsi poštni uradi in davkarje sprejemajo priglaševanja in vplačevanja. Pri priglasitvi se vplača le ena desetinka subskribirane zneska, ostanek se vplača pri zneskih do 200 K dne 4. decembra, pri večjih zneskih se lahko znesek celo v obrokih dne 4. in 16. decembra 1914 in 2. in 15. januarja 1915 odplačuje.

Kdor torej n. pr. 200 K podpiše, vplača pri zglasitvi 20 K, dne 4. decembra 180 K, kdor pa podpiše 2000 K, položi pri zglasitvi 200 K, nadalje dne 4. decembra 400 K, dne 16. decembra 600 K, dne 2. januarja 400 K in dne 15. januarja ostanek.

Vendar pa ni potrebna gotovina, da se zamore podpisati vojno posojilo. V ta namen se lahko porabijo tudi vloge v hranilnicah in bankah. Ti zavodi so vkljub moratoriju primorani, da takoj oddajo zneske, ki jih hočejo vložitelji porabiti v pridobitev vojnega posojila, priglasovalnicam, poštnemu uradu, davkarji, ki jih odpošljejo poštni hranilnici. Vsa natančnejša pojasnila se dobivajo pri poštnih uradih in tudi pri

Matere in žene naših vojakov

se neprestano trudijo, preskrbeti svojim v boju stoječim sorodnikom varstvena sredstva zoper hude posledice hladnega in mokrega vremena. Ivedeli smo, da se jih je tisočero z željo na lekarnarja Fellerja obrnilo, da jih pošlje njih v boju ali v oskrbi stoječim svojim priznanim domačim sredstvom zoper revmatične bolečine, prehlajenja, utrujenost, opešanje vsled dolgih maršev, težavnem jahanju in velike štrpance, zoper krče in slabosti, Fellerjev

dobro dišeči rastlinski esenčni fluid z zn. »Elzafluid«. Kakor čujemo, se tem željam vsled velikega števila naročil, nenataničnih bojnih naslovov itd. ne more ugoditi. Pač pa svetujemo cenjenim čitateljem, da naj naročijo Fellerjev »Elzafluid« pod lastnim naslovom od apotekarja E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko) in naj to sredstvo potem sami v poštnih kištah ali pa, da gre še hitreje, v dvojnih pismih vojne pošte naprej pošljejo. Kakor čujemo, se na zahtevo lesno volno in potrebni papir (Wellenpapier) za pisma vojne pošte od apotekarja Fellerja brezplačno priloži. Čimveč steklenic

se naroči, tem cenejše je. 12 steklenic stane franko 6 kron, 60 steklenic franko le 25 kron. Tudi je svetovati, da se naroči obenem Fellerjeve prebavo pospešujoče, krč odpravljalno, želodec okrepčujoče Rhabarbar-kroglice z zn. »Elza-kroglice«, 6 škatlic franko za 4 krone 40 vinarjev. — Obe domači sredstvi je mnogo zdravnikov in več kot 100.000 zahvalnih pism pripočelo. Razumljivo je, da tisti, ki so v mirovnem času Fellerjeve Elza-preparate rabili, tudi v teh težkih časih ne morejo brez njih biti.